

Danish University Colleges

Implementering af læringsplatforme på en københavnsk folkeskole

Gregersen, Annette Søndergaard; Schrøder, Vibeke; Rønn, Eva; Hedekov, Birgitte

Publication date:
2019

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Gregersen, A. S., Schrøder, V., Rønn, E., & Hedekov, B. (2019). *Implementering af læringsplatforme på en københavnsk folkeskole*. Københavns Professionshøjskole.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Download policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Implementering af læringsplatforme i matematik. Afrapportering 2020

Appendix til

Implementering af læringsplatforme på en københavnsk folkeskole
Afrapportering 2017-2019

Forskningsprogram Skole, uddannelse og vejledning

Satsning Lærereksptise

Eva Rønn

Introduktion

Dette appendix er en opfølgning på rapport om studie af implementering af læringsplatforme forår 2017 til forår 2019 på en folkeskole i København.

[https://www.ucviden.dk/portal/da/publications/implementering-af-laeringsplatforme-paa-en-koebenhavnsk-folkeskole\(88469179-5026-4488-835e-5a0353836d4a\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/publications/implementering-af-laeringsplatforme-paa-en-koebenhavnsk-folkeskole(88469179-5026-4488-835e-5a0353836d4a).html)

Dette lille studie bygger på interviews og observationer på to andre folkeskoler i København. Der er også foretaget et interview med Søren Adolph, der er en af de iværksættere, der står bag Meebook.

Tak til de involverede for at stille sig til rådighed.

Studiet er udført af Eva Rønn, der undervejs har haft et par samtaler om projektet med Annette Søndergaard Gregersen.

Baggrund

I det tidligere studie var det overordnede spørgsmål for undersøgelsen i idræt og matematik: *Hvilken indflydelse har brugen af Meebook på lærernes planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning?*

To undervisere i faget matematik blev interviewet og deres undervisning blev observeret. Begge lærere brugte Meebook til overordnet planlægning, men på en lidt forskellig måde:

- Den ene brugte det til overordnet årsplanlægning og overskrifter inden for enkelte forløb. Overskrifterne blev valgt ud fra en grundbog og ud fra, hvad vedkommende selv inddrog foruden bogen. Læreren kunne se nogle muligheder i brug af Meebook og ville evt. gerne bruge det mere på længere sigt.
- Den anden lærer brugte det til planlægning af særlige fællesforløb, så det blev som en slags drejebog. Vedkommende brugte det kun til underviserne, - ikke til eleverne. Bl.a. blev måldelen brugt. Vedkommende oplevede Meebook som noget firkantet og stift.

Skolen var i en overgangsperiode mellem brug af Eleveltra, Meebook og Aula. Meget arbejde i Meebook følte som dobbeltarbejde, da forældrene blev informeret om planer via Eleveltra.

Mit ønske var at undersøge, om andre lærere i matematik på andre skoler brugte Meebook på samme måde.

Jeg ønskede desuden at undersøge, hvad de pædagogiske grundprincipper bag læringsportalen Meebook var.

Metode

I november - december 2019 havde jeg mulighed for at observere to lektioner hos to forskellige lærere på to forskellige skoler. Den ene underviste 4. klasse, den anden 7. klasse. Efterfølgende interviewede jeg hver af de to lærere om deres brug af Meebook.

En tredje lærer fra en af skolerne blev i december 2019 interviewet om brugen af Meebook, men vedkommende var ikke længere ansat på skolen, så det var ikke muligt at observere undervisning.

Til observationerne brugte jeg det skema, som vi udviklede i vores oprindelige undersøgelse. Skemaet havde følgende observationspunkter:

- Hvad arbejder eleverne med (undervisningens indhold og fokus, problemorienteret/færdighedsorienteret)
- Hvad gør læreren (Styring af elevernes arbejde og arbejdsformer, praksisser: ytringer, sociale, faglige eller andre interaktioner med eleverne, lærerens placering i rummet, hvad er læreren optaget af)
- Hvad gør eleverne (Praksisser og orienteringer: ytringer, sociale, faglige eller andre interaktioner med andre elever og med læreren, placeringer i rummet, Er eleverne deltagende? Er de fokuserede? Sansning?)
- Hvordan arbejder de (Organisering, arbejdsformer, placering i rum, nærhed/afstand, induktiv-deduktiv)
- Hvad taler de om og hvordan? (Sproglighed, fagbegreber, kommunikationsformer lærer-elev, elev-elev)
- Hvordan er stemningen (Energi, koncentration, ro – uro, glæde, samspil, fravalg)

Observationsskemaet ligger som bilag i rapporten *Implementering af læringsplatforme på en københavnsk folkeskole, Afrapportering 2017-2019*. [https://www.ucviden.dk/portal/da/publications/implementering-af-laeringsplatforme-paa-en-koebenhavnsk-folkeskole\(88469179-5026-4488-835e-5a0353836d4a\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/publications/implementering-af-laeringsplatforme-paa-en-koebenhavnsk-folkeskole(88469179-5026-4488-835e-5a0353836d4a).html)

Interviewene er som tidligere foretaget semistrukturerede.

De overordnede spørgsmål til lærerne i interviewguiden drejede sig om følgende:

- Hvor længe har du brugt Meebook
- Hvad er skolens rammer for brugen
- Hvordan bruger du det
- I forhold til planlægning af undervisningen
- I forhold til gennemførelsen af undervisningen
- I forhold til evalueringen
- Har du indtryk af, hvad eleverne synes om brugen af Meebook.

I marts 2020 interviewede jeg Søren Adolph, som var en af stifterne af Meebook og som fortsat arbejder med brugen og udviklingen af det.

Interviewet med Søren Adolph var bygget lidt anderledes op end de øvrige. Jeg indledte med at fortælle, hvordan jeg havde set Meebook brugt både i det første forløb 2017/2018 og i det sidste i 2019. På den baggrund spurgte jeg ind til, hvordan de selv, stifterne, forestillede sig, at Meebook skulle anvendes, og hvilke kommentarer han havde til det, han havde hørt. Desuden spurgte jeg, om den ændrede holdning til læringsmålsstyret undervisning gav anledning til ændringer i Meebook.

Brugen af Meebook på de to skoler

Planlægning

Alle tre lærere bruger Meebook til fælles årsplanlægning sammen med de øvrige undervisere på de pågældende årgange. De laver en fælles plan, som de videreudvikler individuelt.

Derudover udarbejder de i Meebook en dagsorden for matematikundervisningen for enkelte dage. Det bliver til en disposition både til dem selv og til eleverne. Her lægges de materialer, der skal bruges den konkrete dag i den rækkefølge, det skal bruges. Det kan være læringsmål, fagbegreber, små instruktionsvideoer, links til platforme, opgaver, der skal løses m.m.

De udarbejdede planer deles med de øvrige lærere på årgangen. De bruger ikke delefunktionen i Meebook, så de deler ikke med andre uden for skolen og henter heller ikke forløb udefra via Meebook.

Undervisning

I 7. klasse bruges Meebook ikke i alle undervisningstimer, men fx en gang om ugen, når eleverne skal arbejde undersøgende, og der skal foregå noget særligt. Der lægges små videosekvenser ind med forklaringer på, hvad eleverne skal gøre. Det giver eleverne mulighed for at kunne spole tilbage og forstå tingene i eget tempo. Desuden lægges opgaver, hvor eleverne selv skal forklare, hvordan de har tænkt. På den måde får læreren mulighed for at se, hvordan den enkelte elev har grebet opgaven an og løst den. Læreren udtrykker, at brugen af Meebook giver et sceneskift, fremfor at det hele foregår fra tavlen. Det fanger elevernes opmærksomhed bedre.

De to andre lærere underviser på en anden skole. Deres brug af Meebook er stort set ens. For hver undervisningsgang lægges planen på forhånd i Meebook. Det er en meget udvidet dagsorden. Læreren kan i løbet af undervisningen arbejde sig ned igennem planen, og eleverne kan tage de enkelte elementer i rækkefølge og bruge dem. Også i 4. klasse har eleverne glæde af små videoer, der kan guide dem i passende tempo. Lærerne bruger ikke opgaveværktøjet, men lader eleverne skrive i OneNote. De benytter også fx konkrete materialer, arbejder på gulvet eller udenfor, men planen og rækkefølgen står i Meebook. Den ene lærer fortæller, at Meebook i undervisningen bruges mere i matematik end i fx dansk. Det bruges mest på mellem- og sluttrin, - på begyndertrinnet mest til forældrekontakt.

Evaluering

Ingen af lærerne har brugt evalueringssiden. De ønsker at evaluere via den direkte kontakt med eleverne. 7. klasses læreren kunne godt tænke sig, at eleverne i forbindelse med evalueringen kunne se hinandens svar og blive inspireret heraf, og at der var en mulighed for at eleverne kunne stemme.

Lærernes indstilling til Meebook

Alle tre lærere er glade for at benytte en digital platform. De udtrykker, at det er praktisk at have materialet samlet på et sted, hvor eleverne og de selv kan finde det. Det er en fordel, at eleverne kan linke direkte til videoer fx på YouTube og ikke selv skal ind for at finde det og undervejs bliver optaget af andet. De savner dog at kunne lægge filer ind til eleverne, fx Excelark med formler. Det må lægges andre steder.

7. klasses læreren understreger, at den digitale struktur i Meebook er god, når eleverne skal arbejde undersøgende. Så bliver det lettere for eleverne at være klar over hvad der skal ske, og rækkefølgen af det.

Den ene lærer er nyuddannet og ansat august 2019, de to andre har undervist 2½-3 år. Så alle har brugt Meebook siden de begyndte som lærere. Ingen af dem kunne forestille sig at undervise uden en digital platform.

Disse tre lærere bruger således Meebook på en anden måde end den, vi så i det tidligere studie fra 2017/18. De bruger, som de øvrige, Meebook til den overordnede planlægning, men derudover bruger både de og deres elever Meebook direkte i undervisningen.

De tre lærere udviser **et intuitivt perspektiv**. (Arstorp og Schrøder, 2012: 50). De bruger Meebook til en udvidet dagsorden med diverse links m.m. og fravælger at bruge Meebook til fx evalueringen. De bruger den, hvor de synes den understøtter det, de gerne vil. Det kommer bl.a. tydeligt frem hos læreren i 7. klasse, der bruger Meebook, når eleverne skal arbejde undersøgende, fordi den så har en særlig gavnlig virkning i den forbindelse.

De ser samtidigt Meebook som **et effektiviserende redskab** i undervisningen. Det er praktisk for både eleverne og dem selv, at dagsordenen står der, at alt materiale til undervisningen ligger i rigtig rækkefølge og at eleverne kan bruge links, videoer m.m. (Arstorp og Schrøder, 2012: 56)

De er ikke ukritiske over for platformen, de har alle nogle ønsker om forbedringer, men de viser ingen usikkerhed ved at bruge den.

Som nævnt er de tre lærere relativt nyuddannede. På de skoler, hvor de er ansat er der krav om at bruge Meebook til planlægning og undervisning. De har aldrig undervist uden at skulle bruge en platform. Men de giver alle tre udtryk for at have taget den til sig og bruger den mere og mere i undervisningen. De har alle tre klart en **aktiv, positiv attitude** over for brugen af Meebook. (Tafdrup og Hasse, 2014)

For de tre lærere betyder brugen af Meebook i undervisningen, at det giver dem bedre mulighed for at fokusere på differentieret og varieret undervisning. Det så vi ikke i vores første studie. En af lærerne giver udtryk for, at det, at have den udvidede dagsorden og diverse links, opgave videoer m.m. parat, giver overskud til at fokusere på samværet med eleverne. 7. klasse læreren understreger, at platformen bruges til at gøre undervisningen mere varieret. Alle tre lærere fortæller om værdien af, at den enkelte elev kan se og gense videoer i eget tempo.

I det første studie så vi to forskellige tilgange til brugen af Meebook.

I idræt havde de involverede lærere glæde af Meebook specielt i forbindelse med fælles planlægning, og de syntes, det understøttede deres praksis. I matematik følte specielt den ene lærer brugen af Meebook som styrende og en kontrast til den måde, han normalt underviste på. Vi så disse forskelle som snarere personbåret end fagspecifikt.

Brugen af Meebook hos de tre matematiklærere, som jeg her har interviewet og observeret, ligner idrætslærernes, men med større grad af inddragelse i undervisningen. De understreger alle tre her variationsmuligheden og øget mulighed for differentiering.

Det tyder på, at brugen af Meebook ikke er fagspecifik. Det kan være et spørgsmål om alder, men nok især et spørgsmål om kulturen på skolen og i samarbejdet om de enkelte fag.

Interview med Søren Adolph

Søren Adolph er ikke overrasket over at Meebook bliver brugt forskelligt hos de forskellige lærere. Han tror, at hvis vi havde undersøgt flere steder, ville vi have set tilsvarende flere måder at bruge det på.

Han og medstifteren Jesper Rømer har ønsket at skabe en platform, der skulle være et dynamisk sted for den enkelte lærer til at samle planer og materiale, hvor læreren havde mulighed for at tage magten over læringsplatformen. Søren Adolph mener, at det er afhængigt af en lang række faktorer, hvordan platformen bliver brugt de enkelte steder:

- Faget
- Klasses trinnet
- Læreren
- Kulturen på skolen
- Digitaliseringsgraden
- Den lokale fagforenings holdning

Stifterne havde på forhånd ingen forventning til, hvordan platformen skulle bruges. Men først og fremmest er den tænkt som et planlægningsværktøj for den enkelte lærer. Et sted, hvor man kan have årsplaner og forløb samlet. Desuden er det tænkt som et værktøj, der giver mulighed for at arbejde sammen, dels direkte om de enkelte planer for året eller forløb, men også i "Share it"-delen at kunne dele med andre fra helt andre steder. Distribueringsdelen til eleverne er af betydning, hvis der i undervisningen bruges digitale læremidler eller hvis man arbejder med mål og evaluering, men ellers er det først og fremmest tænkt til lærerens egen planlægning. Distribueringsdelen giver også mulighed for at differentiere i forhold til, hvad de enkelte elever skal benytte.

Da Meebook kom frem, var målstyring i centrum. Men stifterne var imod, at der skulle planlægges i en bestemt rækkefølge, så fx målene skulle være skrevet, før man kunne lave planerne. Adgangen til Fælles Mål tænkes anvendt som hjælp i årsplanlægningen ikke nødvendigvis til den daglige undervisning.

Opbygningen er meget bevidst valgt ud fra, at der ikke skal være et system af filer og mapper. De har valgt mapestrukturen fra og i stedet gjort den trådbaseret, som fx apps er bygget op. Men den er koblet op til Google og Microsoft, med et dynamisk link, så man kan linke til dokumenter på eget drev. Det er dynamisk, så når noget ændres i dokumentet ændres det også hos eleverne.

Lærerne giver udtryk for at være tidspressede. Her er Meebook tænkt som en hjælp. En tidligere brugt årsplan eller et tidligere forløb kan trækkes ind igen og justeres ud fra erfaringerne fra sidst og i forhold til de nye betingelser. Det skal ikke opfindes forfra. Den enkelte lærer skal bruge det, der giver mening for vedkommende. Hvis en lærebog bruges meget, giver det ikke mening at skrive den af, men blot at henvise til sidetallene og så nøjes med at skrive det, der suppleres med.

Lærerne er med til at kunne påvirke, hvordan Meebook ser ud. Der er en supportfunktion, man kan ringe eller maile til. To gange om året indkaldes superbrugere fra hele landet til møde med ønsker fra de enkelte skoler. Disse ønsker sorteres og prioriteres. Efterfølgende drøftes ønskerne med de kommunale forvaltninger.

Søren Adolph tænker ikke, at en undervisningsplatform som Meebook vil påvirke undervisningen didaktisk. Selvfølgelig vil det, at der er en ramme, påvirke undervisningen, men ikke pædagogisk- didaktisk. Rundt om Meebook er alle læringsmidlerne, dette er blot en dagsorden og en distributionskanal. Det er en tom skal, der skal fyldes ud fra lærernes ønsker.

Interviewet overraskede mig på to områder. For det første, at Meebook mere er tænkt som et planlægningsværktøj for læreren end til brug i undervisningen. For det andet, at Søren Adolph syntes at alle de lærere, vi havde interviewet brugte Meebook på en hensigtsmæssig måde.

Opsamling og perspektivering

Intentionen bag læringsplatformen Meebook har været at udvikle et redskab, der først og fremmest skal hjælpe læreren i planlægningen. Søren Adolphs mener, at alle de lærere, vi har interviewet i dette og sidste studie, platformen hensigtsmæssigt. De bruger den til netop det, de selv synes gavner eller hjælper dem. Idrætslærerne brugte den som et sted, hvor de kunne samarbejde om planlægningen, og de inddrog den i undervisningen. Matematiklærerne på skolen fra første studie brugte mest lærebogen, men kunne bruge Meebook til overordnet planlægning af fælles forløb, og til en vis grad af egne forløb. De sidste tre matematiklærere har glæde af Meebook til egen og fælles planlægning og også til brug i undervisningen.

De tre lærere, der er fulgt i dette studie, er blevet ansat efter læringsplatformen er taget i brug i Københavns Kommune. De har taget den til sig og bruger den aktivt i undervisningen. Det er tydeligt en hjælp for dem at bruge en læringsplatform til at have materialerne samlet.

Deres brug af Meebook ligger tættere på idrætslærernes i forrige studie end på matematiklærernes. Det understreger, at det nok snarere er et spørgsmål om kultur på skolen og læreren som person end fagspecifikt, hvordan Meebook bruges. Samarbejde om en fælles årsplan på tværs af klasserne lægger op til fælles brug af Meebook.

De tre matematiklærere viser eksempler på at bruge Meebook til en differentieret og varieret undervisning. Det samme kunne sikkert være sket med andre midler, men dette studie har vist, at det er vigtigt for disse lærere at have planen og undervisningens materialer i form af links, videoer, opgaver samlet på et sted. Det er med til at skabe lidt overskud i undervisningssituationerne. Hvordan det vil virke på længere sigt, må tiden vise.

Litteratur

Arstorp, A. & V. Schrøder (2012). *Læreres teknologiforståelse – anskueliggjort gennem fire teknologiperspektiver*. In: Hasse, C. & K. D. Søndergaard (red.). *Teknologiforståelse – på skoler og hospitaler*. Aarhus Universitetsforlag.

Tafdrup, O. & Hasse, C. (2012). *Praksislæring af teknologiske artefakter*. I Søndergaard, K. D. & Hasse, C. (red.) *Teknologiforståelse - på skoler og hospitaler*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.

<https://meebook.com/om-meebook/>

